

Polis, ordningsvakt, torgvärd, väktare, trygghetsvärd? Behovet och uppdraget påverkar val yrkesgrupp för förbättrad trygghet och säkerhet.

Analys och val av yrkesgrupp

Det viktigaste i allt säkerhets- och trygghetsarbete är att skapa en gemensam lägesbild som ett första steg. Nästa steg är att fastställa en gemensam målbild. Vilken effekt önskar man uppnå? Exempelvis:

- Vill man att det skall bli säkrare och tryggare eller skall det endast bli tryggare?
- Består problemen i ordningsstörande alkoholmissbrukare eller blandmissbrukare?
- Är personerna äldre eller yngre?
- Är den faktiska risken att bli utsatt för brott hög eller är känslan av otrygghet hög?
- Finns i området en annan omfattande brottslighet exempelvis drogförsäljning?
- Vistas i området kända kriminella med högt våldskapital?
- Är målbilden att det ska kännas tryggt även om det inte är tillräckligt säkert?

Beroende på vilken målbild som man beslutar sig för, så väljs vilken yrkesgrupp som är lämpligast för uppdraget. Det kan uppstå behov av flera yrkesgrupper som kompletterar varandra samt är beroende på plats och tid. Nästa steg är att välja lämplig yrkesgrupp/er för uppdraget.

Framtidenkoncernens långsiktiga strategi är att, där det är möjligt, välja trygghetsvärdar framför andra former trygghetstjänster.

Oavsett vilken yrkesgrupp som anlitas för uppdraget skall det ske ett urval för att nå rätt personer för uppdraget. Det betyder att vi, innan uppdraget påbörjas, har tagit fram en tydlig profil på de egenskaper som är betydelsefulla.

Inte bara yrkesgrupp är betydelsefull. Varje person inom uppdraget skall kunna ansluta sig till uppdragets värdegrund och vara gränssättande, mänsklig, vänlig, principfast och pålitlig.

Samverkan

För att landa i så bra gemensam lägesbild som möjlig så samverkar Polisen, Stadsområdet och Framtiden i en form som benämns ”Trygg i Göteborg”. Inom den ramen levererar alla samverkande ett löfte om olika insatser.

Tillsammans med våra lokalhyresgäster har vi löpande dialog kring säkerhets- och trygghetsrelaterade frågor för att snabbt kunna fånga upp om olika förändringar.

Yrkesgrupper

Polis

”Som ett led i samhällets verksamhet för att främja rättvisa och trygghet ska polisens arbete syfta till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp.” Citat hämtat från polislagen §1 som beskriver polisens huvudsakliga uppdrag.

Trots personalförstärkning i Göteborg känner sig våra lokalhyresgäster inte tillräckligt säkra och trygga. Det är viktigt att också förstå konsekvensen av ett stort antal, det polisen kallar, särskilda händelser. Vid varje sådan ”särskild händelse” tas många poliser i anspråk vilket innebär att personalförstärkningen inte syns i våra områden.

Oavsett antalet poliser kan vi inte förvänta oss att polisen skall hålla en tillräckligt hög närvaro för att vi helt skall kunna förlita oss på deras insats. Det innebär att vi behöver fler insatser av något man kan kalla ”kapabel väktare”. En kapabel väktare kan vara polis, ordningsvakt, väktare, trygghetsvärd eller annan person som bidrar till att upprätthålla samhällets regler och normer genom att ingripa på lämpligt sätt utifrån sin roll/uppgift. Därför ser vi att vi behöver göra mer genom att komplettera med fler yrkesgrupper.

Ordningsvakt / Torgvärd

Ordningsvakter bidrar till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. För att kunna anlita dem krävs särskilt tillstånd från polisen. De ingriper mot ordningsstörningar, berusade personer m.m. precis på samma sätt som polisen.

De ordningsvakter GöteborgsLokaler upphandlat kallar vi Torgvärdar. Vi ställer särskilda krav på att de skall arbeta relationsskapande och vid incidenter arbeta lågaffektivt och därmed skapa mervärde för dem de är till för. Bland de utvalda ordningsvakter vi upphandlat är det en låg personalomsättning, vilket är bra ur flera perspektiv, ex relationsskapande. Torgvärden skall ge god service, kunna ge första hjälpen, skall förebygga brand samt kunna hantera känsliga ordningssituationer bland hyresgäster och allmänhet. Torgvärdens primära uppgift är att upprätthålla god ordning i torgmiljön, men arbetssättet skall vara mycket serviceinriktat. Man skall även utföra förebyggande och repressiva insatser mot snatterier och stölder i butik. Torgvärden besöker regelbundet våra lokalhyresgäster och utövar tillsyn och bevakning av de allmänna regler som finns för torget.

Mot de mer grovt kriminella individerna är ordningsvakter inte tillräckligt. Man kan inte förvänta sig att ordningsvakter handgripligen skall ingripa mot en omfattande droghandel som utförs av personer med högt våldskapital. Detta är ett uppdrag för polisen.

Väktare

Väktare kan ha uppdrag av liknande karaktär som ordningsvakter men saknar den typ av befogenheter som ordningsvakten har. De kan tala med störande personer och be dem lugna ned sig. Ofta har väktare andra uppdrag, exempelvis att ta hand om och agera vid olika larm. Eller hantera låsning av exempelvis ett inomhustorg. Ibland är väktare en del av en överenskommelse med en lokalhyresgäst och för att den skall kunna driva sin verksamhet.

Väktare kan, som alla andra göra det vi kallar envarsgripande vid brott. De har ingen rapporteringsplikt till polisen.

Trygghetsvärd

Trygghetsvärdens uppdrag skiljer sig från ordningsvaktens och väktarens uppdrag. De båda förstnämndas uppdrag riktar sig i första hand mot den som stör eller lösa ett problem. Trygghetsvärdens uppgift är mer att bygga relationer med boende. De finns i flera av Framtidens bostadsområden. De kan stärka hyresgästinflytandet, stödja positiva aktiviteter och till viss del vara gränssättande genom att rapportera störningar. I första hand skapar de positiva relationer till alla de hyresgäster som önskar ett trivsamt bostadsområde. Trygghetsvärdens arbete handlar om att i ett visst avgränsat område skapa och vidmakthålla goda relationer och till närboende att helt enkelt bygga upp ett nätverk.

Det är viktigt med stark lokal förankring och fysisk kontroll över närområdet. Med närområde avses även det lokala torget. Det är helt nödvändigt att ett felbeteende på torget skall föranleda lämplig åtgärd/konsekvens för bostadshyresavtalet.

En trygghetsvärd bör även uppehålla sig där ungdomar finns för att kunna uppmärksamma felbeteenden. Man kan aldrig nog uppskatta en trygghetsvärd som ser en ungdoms felbeteende och omedelbart går för att tala med ungdomen eller med dennes vårdnadshavare.

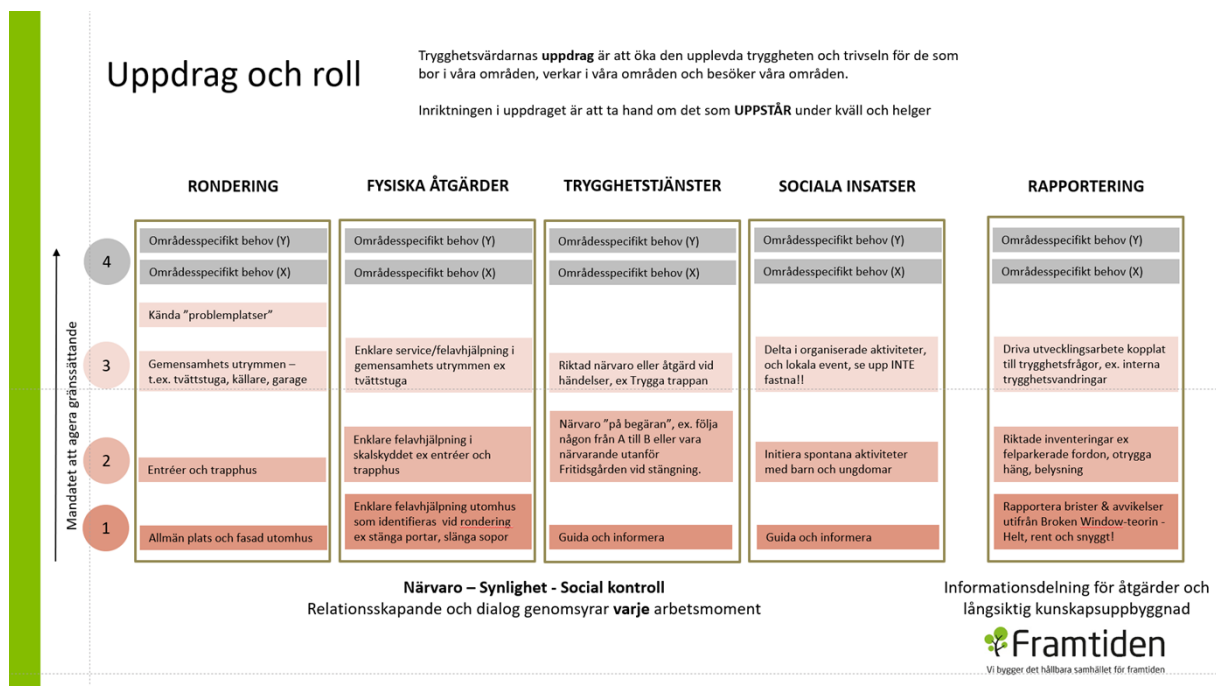

Bild: Framtidens uppdragsbeskrivning för Trygghetsvärdar

Situationen idag

För GöteborgsLokalers del innebär nuläges bland annat närvaro i form av Torgvärdar. Torgvärdar är en form av ordningsvakter som, efter krav från lokalhyresgäster, etablerades för drygt 20 år sedan. Under den tid som förflutit har polisen tagit ytterligare steg framåt men

med tanke på samhällsutvecklingen har inte deras resurser räckt till det som våra lokalhyresgäster önskat.

För att få använda Torgvärdar krävs ett tillstånd som ofta kallas LOV§3 område. Den som önskar ett sådant ansöker hos polisen som gör en utredning av behovet. Ordningsvakter är polisen förlängda arm som finansieras utanför polisen. I ett särskilt utsatt område (Hjällbo) krävde dagligvaruhandeln ordningsvakter innan etablering.

Bostadsföretagens Trygghetsvärdar behöver känna ett större ansvar för det lokala torget. Det är viktigt att vi har med oss lokalhyresgästerna vid en växling från Torgvärdar till Trygghetsvärdar. När hyresgästerna har förtroende för Trygghetsvärdarna kan vi påbörja växlingen där det är lämpligt.

Bergsjön Centrum är en plats med en mycket positiv utveckling. De generella ordningsproblemen har minskat. Där finns ett gott samarbete mellan GöteborgsLokaler och fastighetsägare i området. En del av samarbetet rör möjligheten att växla ordningsvakter mot Trygghetsvärdar.

Kommande torg som kan vara lämpliga för att växla mellan yrkesgrupper är Vårväderstorget och Länsmanstorget. Runt Vårväderstorget har vi ett bra samarbete med fastighetsägare i området.

Vår gemensamma önskan om mera satsningar kräver Trygghetsvärdar som är mer gränssättande och lyckas med att få lokalhyresgästernas förtroende.

